

77235

Kako ti je ime?

ali

Vzorno življenje
naših sv. priprošnjikov v nebesih.

Za mladino.

VIII. Sv. Janez Evangelist.

Spisal J. L.

V Ljubljani, 1904.

Založilo „Katoliško društvo detoljubov“.

Tisk R. Šeber nasl. v Postojni.

dupl: 33578

Kako ti je ime?

ali

Vzorno življenje

naših sv. priprošnjikov v nebesih.

VIII. Sv. Janez Evangelist.

— Spisal J. L. —

Dupl. coll. ad

77235

030042020

Uvod.

ima je. Sneg pokriva premrlo zemljo. Mrzel veter brije čez planjave. Potihnil je glas krlatih pevcev, posušilo se je cvetje lepobarvanih rožic. Vsa narava je pusta in dolgočasna, mrzla in mrtva.

Tako je v naravi, a tako ni v življenju sv. katoliške cerkve. Zima je, a v sv. cerkvi sije prijetna pomlad; mrzlo je, v sv. cerkvi veje gorek dih ljubezni Božje; petja ni, a v sv. cerkvi odmeva slava Bogu na višavah; rožic ni, a v sv. cerkvi trgamo tudi sredi hude zime najlepše cvetice.

Kdo se ne veseli prelepih božičnih praznikov! Kdo se ne raduje, ko začuje v sveti noči slovesne božične pesmi! Komu ne trepeče srce veselja, ko zasliši besede: Mir ljudem na zemlji! Kdo se ne čuti srečnega, veselega in pomlajenega, ko odmevajo po cerkvi besede: Rojen nam je Kristus, pridite, počastimo ga! Ali ne vlada res pozimi pravo pomladansko veselje? Gotovo.

In vi si želite še cvetic? Kolikor jih hočete, dragi moji, kakoršne hočete.

Ljubezen Božja, ki je poslala na svet betlehemsko Detece, je gotova najlepša cvetka. Rožnobarvena kri betlehemskih otročičev, ki so jo prelili za ljubega Jezusa, krasi zimsko dobo in razširja prijetnejši vonj nego najlepše vrtnice. Deviška čistost in neomajana

ljubezen sv. Janeza Evangelista, cvete v vrtu sv. cerkve, ravno pozimi. Ali si želiš ponižnih vijolic? Imaš ponižno in krotko vijolico, sv. Nežo. Mogoče imaš rad tuje rastline in cvetice? Pojdi tja v silne puščave. Tam žive resni spokorniki, ločeni od posvetne družbe, združeni s svojim Bogom. Takih današnji svet ne pozna več. Lahko še natrgamo celo vrsto rož in cvetic, a bilo bi preobširno.

Izberimo si iz božjega vrta eno cvetko, da si jo natančneje ogledamo. Njen duh naj pride tudi v naše srce, njeno cvetje naj zacvete tudi v naših srcih. In ta cvet ponesimo kot božični dar novorojenemu Jezusu tja v jaslice, s tem darom oveselimo njo, ki posebno čuje nad našimi dušami, preblazeno Devico Marijo.

Kdo pa je ta cvetka?

Ta cvetka je sv. Janez Evangelist, ljubljeni učenec Jezusa Kristusa, deviški varuh brezmadežne Dêvice Marije. V njem imamo prelep vzor čistega, brezmadežnega življenja in pa goreče ljubezni do Boga in do bližnjega.

Lepo življenje je živel sv. Janez. Saj je živel v družbi dveh najsvetejših bitij, v družbi Jezusa in Marije. Vem da si tudi vi želite takega življenja. Kje je pač lepše nego v družbi Jezusa in Marije? Nikjer! In vi lahko pridete v to družbo. Živite, kakor je živel sv. Janez. V vrtcu vašega srca naj požene močne korenine bela lilija angelske čistosti, vanj vsadite prežlahtno vrtnico goreče ljubezni. Komur cvete v srcu nedolžnost, komur gori v srcu ljubezen, ima raj že tu na zemlji. Jezus je pri njem, Marija je njegova Mati, angeli božji čujejo nad njegovo dušo. Vsi ljudje ljubijo takega otroka, vse ga čišla, vse ga ima rado, prav kakor go-

·
 vori sv. pismo: „Ako je pričujoč, ga posnemajo, kadar se pa odtegne očem, hrepene po njem“. (Modr. IV, 2.)

In kaj je lepše kot smrt takega otroka! Saj se mu ravno s smrtjo uresničijo najgorečnejše želje njegovega srca, saj je ravno smrt ključ do nebeškega veselja, kjer „kronan na vekomaj obhaja zimago, ker je zmagal boj za plačilo neomadeževanih“. (Modr. IV, 2.) Njemu veljajo prelepe besede, ki se pojo na grobu Marijinega otroka:

Nad zvezdami se zdaj rađuješ,
 Po svetu zlobnem ne žaluješ,
 Nazaj srce ti ne želi;
 Otrok Marijin, blagor ti!

I. Jezusov učenec.

Sv. Janez Evangelist je sin preprostega galilejskega ribiča Cebedeja in pobožne matere Salome. Imel je brata Jakoba, ki je tudi postal učenec Jezusov. Kot apostol se imenuje Jakob starejši. Oba brata sta se poprijela očetovega opravila; postala sta ribiča in sta pomagala očetu po Galilejskem morju ribe loviti. Božja previdnost pa je sklenila drugače; iz preprostih, neučenih ribičev sta oba postala ribiča ljudi.

Prigodi se namreč, da pride Jezus v kraje galilejske. Tam ob Galilejskem morju izpirajo trije možje ribje mreže, eden star, častitljiv mož, oče Cebedej, in dva mladeniča, njegova sinova Jakob in Janez. Jezus pokliče mladeniča k sebi. Oba zapustita precej mreže in očeta, ter gresta za Jezusom. Tako je prišel sv. Janez k najboljšemu Učeniku za učenca, kateremu je ostal poslej zvest do smrti, katerega je poslej tako goreče in stano- vitno ljubil.

Ali ni to res lepo življenje; z Jezusom in za Jezusom hoditi, njega poslušati, pri njem živeti!

Ko bi danes Jezus hodil po naši deželi, ko bi si on danes iskal učencev in posnemovavcev, kdo ne bi šel za njim, kdo ne bi hotel postati njegov najzvestejši učenec! Gotovo bi vsi šli radi za takim Učenikom. A glejte, dragi moji, Jezus še vedno išče učencev, vedno si še želi, da bi bolj in bolj hodili k Njemu v šolo, da bi vedno bolj in bolj poslušali Njegov nauk, da bi se v Njegovi šoli odlikovali bolj nego v vsaki drugi. Kako postanemo njegovi učenci? To ni nič težkega, nič hudega. Živeti moramo tako, kakor zahteva Jezus Učenik. Pridni moramo biti, starše ubogati in spoštovati, radi in pobožno moramo moliti kratko rečeno: živeti in delati moramo tako, kakor vsi dobri otroci že sedaj delajo. To zahteva naš nebeški Učenik v svoji šoli, in v tem je on sam naš najlepši vzor. To je prvo, kar zahteva, drugo pa je, da moramo živeti čisto; nobena misel, katere bi se sramovali pred svetom, naj ne omadežuje našega srca. Saj je znano, da je Jezus sv. Janeza ljubil posebno zavoljo njegove čistosti.

V vsaki šoli ljubijo pridne otroke. Pridne hvalijo in jih odlikujejo, lenih nikdo ne mara. Prav tako tudi Jezus ljubi in odlikuje svoje pridne učence, in odlikuje jih bolj nego naši učitelji, čez katere se učenci in učenke tolikrat pritožujejo, dasi mnogo-krat po krivici. Jezus ne gleda na lepo obleko, ne na pisane slamničke, ne na rjave čeveljce, ne na

lepo gladko kožo, a — da me prav umete — raztrganih in umazanih otrok tudi ne mara, ker to ni nikako znamenje pridnosti. Kdor hoče biti pri Jezusu odlikovan, naj mu prinese lepo, čisto, belooblečeno svojo dušo, pa bo dosegel največjo odliko.

Tudi sv. Janeza je Jezus ravno zaradi njegove čistosti in nedolžnosti prav posebno odlikoval in ljubil. On sam imenuje samega sebe večkrat kar naravnost učenca, katerega je Jezus ljubil. Kadar je storil kaj izvanredno velikega, takrat je bil sv. Janez vselej zraven. Ko je od mrtvih obudil Jajrovo hčerko, je vzel s sabo v hišo tri svoje učence; med njimi sv. Janeza. Ko se je na gori izpremenil, ko je ondi svojim učencem že na zemlji hotel pokazati del svoje nebeške slave, je vzel s sabo zopet le tri učence in tudi sedaj je bil med njimi njegov ljubljenelec sv. Janez. Najbolj pa je Jezus svojega zvestega učenca odlikoval takrat, ko je pod križem stoječemu deviškemu Janezu izročil v varuštvu svoj najdražji zaklad na zemlji, svojo deviško Mater.

II. Učenec ljubezni.

Sv. Janeza imenujejo večkrat kar naravnost učenca ljubezni. Zakaj neki to? Saj se sv. Janez sam najraje imenuje učenca, katerega je Jezus lju-

bil. Slišali smo že, kako zelo je naš Gospod ljubil sv. Janeza.

Ljubezen pa zahteva zopet ljubezen. Če Bog koga ljubi, tedaj zahteva, da tudi isti njega ljubi, Tudi sv. Janez je to prav dobro vedel. Ljubil je svojega Učenika prav goreče, ljubil ga je, kakor dober otrok ljubi svojega očeta in svojo mater. Hudo speče dobrega otroka vsaka krivica, vsaka žalitev njegovih staršev in prav tako hudo je spekla sv. Janeza vsaka krivica, katera je doletela Jezusa od Judov ali Samarijanov.

Naj sledi en vzgled.

Nekoč potuje Gospod s svojimi učenci skozi Samarijo v Jeruzalem. Na potu želi postati v nekem samaritanskem mestu. Ker so pa Samarijani Jude sovražili in ker so zvedeli, da Jezus potuje v Jeruzalem, glavno mesto Judov, ga nikakor niso hoteli sprejeti v mesto. Ko sv. Janez in njegov brat Jakob to vidita, pristopita k Jezusu in mu govorita: „Gospod! ali hočeš, da rečeva, da naj pride ogenj iz neba in jih pokonča“?

To niso besede maščevanja želnega človeka, to so besede, ki jih je položila sv. Janezu na jezik sama čista ljubezen do njegovega lpredstojnika. Te besede je govorila le ljubezen užaljenega srca Janezovega, ko je videl krivično ravnanje Samarijanov do Gospoda Kristusa.

Sv. Janez je ljubil Jezusa tudi vztrajno, stano-
vitno. Ni ga ljubil samo takrat, ko ga je vzel na
goro, kjer se je izpremenil, ni ga ljubil samo ob
zadnji večerji, ko je smel sloneti na njegovih božjih
prsih; Janez ga je ljubil tudi takrat, ko je Sin človekov
zapuščen od vsega sveta umiral na križu. Ljubezen
do Jezusa ga je gnala tja pod križ, ljubezen mu
je dala moč, da lje premagal strah pred razdiv-
janim judovskim ljudstvom.

Ali veste, kako se glasi najvišja zapoved v
postavi? — *Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega
svojega srca in iz vse svoje duše in iz vse svoje
moči in iz vse svoje misli; svojega bližnjega pa
kakor samega sebe.* (Luk. X, 27.)

Sv. Janez je spolnoval to zapoved: ljubil je
svojega Boga, ljubil je pa tudi svojega bližnjega¹⁾
in to ljubezen je vedno in vedno priporočal. Gan-
ljivo je, kar nam pripoveduje o njem sv. Hijero-
nim iz njegove starosti. Siv starček je bil že sv.
Janez. Ker je bil slaboten, so ga morali v cerkev
nositi. Tudi glas mu je že opešal. Zato je vedno
ponavljal le besede: «*Otročiči, -ljubite se med se-
boj!*» Ko so ga njegovi poslušavci vprašali, zakaj
jim vedno le eno in isto stvar pripoveduje, tedaj
jim Janez odgovori: «*Ker je to zapoved Gospo-
dova, in je dovolj, če se edino to izpolnuje*». Go-
tovo je to resnica, saj kdor ljubi bližnjega, ga

¹⁾ Glej dogodek: „Sv. Janez in mladenič“.

mora ljubiti zato, ker ima na sebi podobo božjo, ljubiti ga mora zavoljo Boga, torej mora ljubiti tudi Boga.

Lepi so tudi nauki, katere nam podaja sv. evangelist Janez o ljubezni. Ni je skoro strani v njegovih delih, da ne bi govoril o ljubezni. Lepo govori o njem sv. Peter Damijan: „Če vse njegove spise pregledamo, najdemo v njih komaj vrstico, ki ne bi govorila o ljubezni. Vse strani so napolnjene z ljubeznijo, in povsod se razširja lep duh te božje čednosti. Zdaj se obrača k očetom, zdaj k otrokom, zdaj k starim, zdaj k mladim, zdaj k mali deci. Zdaj se obrne k ženam in gospem, katerim v posebnih listih čistost vere in gorečnost ljubezni priporoča. Njegova dušna gorečnost se takorekoč povsod najde. Vse bi rad videl, vse zapazil, ves svet objel; vse stanove opominja, vse umetnike in rokodelce, da bi vendar ne zanemarili zveličanja svoje duše.

Mi ljudje smo polni slabosti. Komaj se otrok dobro zave, že pozna sovraštvo, že zna jezo kuhati. O, dragi moji, če bi vedeli, kako grdo je sovraštvo, kako grda je jeza, gotovo bi jo enkrat za vselej opustili. Kako lepo je gledati otroke, ki se ljubijo med seboj! Kako grdo je pa tam, kjer se otroci sovražijo!

Poglejte na ljubega Jezusa. Ali je on sovražil ljudi? Ljudje so ga preganjali, zasramovali, za-

ničevali, povsod so mu nasprotovali. Nazadnje so ga obsodili k smrti in križali. In on? On moli k svojemu očetu: „Oče odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo!“

To je velikost ljubezni.

Sv. Janez pač gotovo pozna to božjo ljubezen. Saj je on učenec, katerega je Jezus ljubil. Zato on pač najlepše piše o neskončni božji ljubezni. Da jo tudi mi nekoliko spoznamo in da po vzoru te ljubezni uravnamo svojo ljubezen do Boga, zato sem izbral iz njegovih spisov nekaj izrekov, kjer govori o ljubezni.

Glejte jih in berite jih!

„Novo zapoved vam dam (govori Gospod): *da se ljubite med seboj; kakor sem jaz vas ljubil*, da se tudi vi ljubite med seboj. V tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste imeli ljubezen med seboj.“ (Jan. VIII, 34. 35.)

„In jaz bom prosil Očeta, in vam bo dal drugega Tolažnika, da ostane pri vas vekomaj. *Ne bom vas zapustil sirot*; k vam bom prišel.“ (Jan. XIV, 16. 18.)

„*Ako me kdo ljubi, bo moje besede izpolnjeval*; in moj Oče ga bo ljubil, in bova k njemu prišla in pri njem prebivala.“ (Jan. XIV, 23.)

„Kakor je oče mene ljubil, sem tudi jaz vas ljubil. *Ostanite v moji ljubezni. Ako moje zapo-*

vedi izpolnujete, boste ostali v moji ljubezni,¹⁾ kakor sem tudi jaz izpolnil zapovedi svojega Očeta in ostanem v njegovi ljubezni. To sem vam govoril, da ostane v vas moje veselje, in da se vaše veselje dopolni. To je moja zapoved, da se ljubite med seboj, kakor sem jaz vas ljubil. Večje ljubezni nima nihče, kakor da dá življenje za svoje prijatelje. Vi ste moji prijatelji, ako storite, kar vam jaz zapovem.“ (Jan. XV, 9—14.)

„Zakaj Oče sam vas ljubi, ker ste vi mene ljubili in ste verovali, da sem iz Boga izšel.“ (Jan. XVI, 27.)

„Poglejte, kakšno ljubezen nam je skazal Oče, da se imenujemo božji otroci in smo.“ (I. pismo Jan. III, 1.)

„Kdor ne ljubi Boga, ostane v smrti.“ (I. Jan. III, 14.)

„V tem smo spoznali ljubezen božjo, da je on dal svoje življenje za nas; tudi mi moramo za svoje brate življenje dati. Kdor ima premoženje tega sveta in vidi svojega brata, da je v potrebi in zapre svoje srce pred njim; kako je v njem ljubezen božja? Otročiči moji! ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v dejanju in v resnici.“ (I. Jan. III, 16—18.)

„Preljubi! ljubimo se med seboj, ker ljubezen je iz Boga. In vsak kateri ljubi, je iz Boga

¹⁾ Tisti Boga prav ljubi, kdor izpolnuje njegove zapovedi.

rojen in Boga pozna. *Kdor ne ljubi, Boga ne pozna, zakaj Bog je ljubezen. V tem se je skazala ljubezen Božja do nas, da je Bog poslal svojega edinorojenega Sinu na svet, da bi po njem živeli. V tem je ljubezen: ne kakor da bi mi Boga ljubili, temuč da nas je on pred ljubil in da je poslal svojega Sina v spravo za naše grehe. Preljubi! ako nas je Bog tako ljubil, moramo tudi mi drug drugega ljubiti.*" (I. Jan. IV, 7—11.)

„Ljubimo torej mi Boga, ker nas je Bog preje ljubil. *Ako kdo reče: Ljubim Boga, in sovraži svojega brata, je lažnik. Kdor namreč ne ljubi svojega brata, katerega vidi, kako more ljubiti Boga, katerega ne vidi? In to zapoved imamo od Boga, da naj ljubi tudi svojega brata, kdor Boga ljubi.*" (I. Jan. IV, 19—21.)

To so besede učenca ljubezni. O, ko peša in umira v naših srcih ljubezen do Boga in do bližnjega, spomnimo se njegove delavne ljubezni, spomnimo se njegovih besed! Naj bo učenec ljubezni naš učitelj v ljubezni do Boga, naj je in ostane naše geslo: Za njim v ljubezni do Boga in do brata!

III. Kaj je sv. Janez sovražil?

Kaj je sv. Janez sovražil? Saj smo ravnokar govorili, da je sv. Janez vzor ljubezni in sedaj naj

bo ta sv. Janez obenem tudi vzor sovraštva? Da sv. Janez naj bo nam tudi vzor sovraštva. Kakor sv. Janez, tako sovražimo tudi mi tisto zlo, ki nam najbolj škoduje. *To zlo je greh.* Greha sv. Janez ni mogel videti, pred grehom je bežal kakor otrok pred strupeno kačo. Pa še nekaj je sovražil, in to so neverniki, ki trdovratno uče svojo zmoto. Kakor je sv. Janez drugače blagega in milega srca, do trdovratnih nevernikov je on trd, neizprosen. Nežen kot otrok je v svoji ljubezni, rahločuten je kot mlada čista devica; a ko govori o trdovratnih grešnikih, tedaj je oster kot najstrožji sodnik. Glejte kaj piše: „Kdorkoli odstopi in ne ostane v Kristusovem nauku, nima Boga . . . Ako kdo k vam pride, in ne prinese tega nauka, *ga nikar ne sprejmite v hišo in nikar ga ne pozdravljajte.*« (II. Jan. 9, 10.) Tu namreč govori o tistih trdovratnih ljudeh, ki so zapustili pravo pot resnice, in so trdovratno učili zmoto.

Pa tudi v dejanju nam je sv. Janez pokazal, da se moramo ogibati trdovratnih grešnikov. Ko je namreč bival v Efezu v mali Aziji, — tako se pripoveduje — pride nekoč v neko hišo. Prav v tisti hiši pa je bil tačas nevernik Cerint. Kakor hitro sv. Janez zve, da biva s Cerintom pod isto streho, zapusti hišo in beži proč v strahu, da ne bi Bog s Cerintom vred tudi njega kaznoval.

Tako je prav, dragi moji, tako delajmo tudi mi. Proč od tam, kjer se dela greh, proč iz družbe grešnikov. Kakor se bojiš umazati lepo belo krilce, tako se boj umazati belo oblačilo nedolžne duše. Kar je blato za novo obleko, to je slaba, hudobna tovarišija za nepokvarjeno srce. Radi smo v družbi, kajneda, radi smo pri dragih tovariših. Dobro, le bodimo! Dobri tovariši so zlata vredni. Le poišči si jih, le okleni se jih, pred slabimi pa beži; po slabi tovarišiji rada glava boli in pa vest peče.

Kje bom pa dobil dobrega tovariša? To me vprašaš. Ne poznam sicer vseh otrok, ne morem ti reči: „Tega-le in tega-le si vzemi!“ Dam ti pa ta svèt: Obrni se do svojih staršev, do skrbnega očeta, do dobre mamice, pa ti bodo gotovo dobro svetovali in če boš starše ubogal, če boš poslušal njih svet, ne bo ti žal nikdar in nikoli.

IV. Trpljenje, smrt in vstajenje Gospodovo pa sv. Janez.

Zadnja večerja! Zadnjič se zbirajo dvanajsteri okrog svojega Učenika. Sv. Janez sloni na njegovih prsih. Oblak globoke žalosti zakriva njegovo obličje. To noč se namreč poslavlja Učenik od svojih dragih; zapustil bo svojega ljubljenca Janeza, šel bo v smrt.

Od večerje gredo na Oljsko goro molit. Bleda luna obseva mirno judovsko zemljo. Mirno? Ne. Glej, tam od Jeruzalema proti Oljski gori prihaja velika truma ljudi. Oboroženi so s koli, meči, sulicami. Že so na gori. Izdajalec je pripeljal divjo druhal nad Jezusa. Zvežejo ga in odpeljejo.

Prijatelj, povej mi, ali si se že kdaj ločil od prijatelja? Kaj-ne, grenka je bila ločitev? O, če si se že ti težko ločil od svojega zemskega prijatelja, kako težko se je pač šele sv. Janez ločil od svojega nebeškega prijatelja! Kakšno žalost je pač takrat občutilo ljubeče srce sv. Janeza. To so bile pač najbridkejše ure njegovega življenja.

Od daleč gre sv. Janez za svojim Učenikom, da vidi, kaj se bo z njim godilo. Spremlja ga na poti k velikemu duhovnu. Da, še dalje. Spremi ga celo pod križ. Taka je moč prave ljubezni do Jezusa Kristusa! In Jezus je to zvestobo in ljubezen svojega učenca bogato poplačal . . .

„Žena, glej tvoj sin!“

„Glej, tvoja mati!“

Tako se je glasila oporoka na gori Kalvariji, to je plačilo sv. Janeza. Najdražje bitje na zemlji, svojo deviško Mater izroči božji Sin v varuštvo svojemu deviškemu učencu, a ne samo v varuštvo, ampak celo v Mater.

In od tistega trenutka je vzel sv. Janez božjo Mater k sebi. Sv.očetje trdé, da je Gospod z besedami „Glej, tvoja mati!“ izročil *Devico Marijo za Mater vsem ljudem*, da je sv. Janez takrat na gori Kalvariji zastopal vse človeštvo. Iz tega sledi, da je Marija tudi naša Mati, naša dobra, ljubezniva Mati. O predragi, glejmo, da bomo vredni take Matere; častimo jo, ljubimo jo, slavimo jo, pa tudi zatekajmo se k nji v potrebah in bridkostih, ki jih uživamo v tej solzni dolini, saj je Marija res prava Mati, ki pozna revo Adamovih otrok.

Po dogodkih na gori Kalvariji se je vrnil v mesto in čakal, kaj se bo zgodilo, čakal je morebitne vesele novice: „Vstal je!“ Nedelja napoči. Jutranja zarja poljublja judovsko zemljo, ko pride k apostolom Marija Magdalena¹⁾ in pove žalostno novico: »*Gospoda so vzeli!*«

Sv. Peter in Janez tečeta k grobu. Janez priteče prvi, vstopi, a ne vidi drugega nego prazen grob ...

»*Vstal je iz groba, premagal je smrt!*« Druga novica velikonočnega jutra. Kdo je bil te novice bolj vesel nego sv. Janez. Pač gotovo je takrat njegova duša molila veselo alelujo, veselo zahvalo Bogu, ki je zmagal svoje sovražnike, zmagal smrt in greh. Kako je moral biti vesel šele takrat, ko je Gospod prvič stopil pred svoje učence in jih pozdravil: „Mir vam bodi!“

¹⁾ Glej VII. zvezek „Sv. Marija Magdalena“.

Ne bom vam omenjal vseh Jezusovih prikazovanj, pri katerih je bil zraven sv. Janez, enega dogodka pa ne smem zamolčati.

V Galileji ob Tiberijskem morju je zbranih več Jezusovih učencev, med njimi sta tudi sv. Peter in Janez. Peter pravi: „Ribe grem lovit.“ „Gremo tudi mi s teboj“, pravijo drugi učenci. In šli so na morje lovit, a tisto noč niso nič ujeli. Ko je jutro posvetilo v deželo, zagledajo na obrežju človeško postavo. Bil je Jezus, a nikdo ga ni spoznal. Jezus jim reče: „Otroci, imate kaj jesti?“ Učenci odgovore: „Nič.“ Tedaj pa jim Jezus pravi: „Vrzite mrežo na desno stran čolna in boste našli.“ In so ujeli takrat toliko rib, da jih niso mogli vleči s seboj. Tedaj pa sv. Janez spozna svojega Učenika in pravi Petru: „Gospod je“.

Lepo govori o tem dogodku sv. Hijeronim, ko pravi: Jezus je stal na bregu in učenci ga niso spoznali; *samo deviški učenec je spoznal svojega deviškega Učenika*. — Vidite, dragi moji, kako Jezus ljubi čista srca, kako odlikuje svoje nedolžne ljubljence! A kaj je to odlikovanje šele proti tisti časti in slavi, ki čaka te angelske duše gori nad zvezdami. Gori hodijo, kakor pravi sv. Janez, za Jagnjetom kamorkoli gre in pojo pesem, katere nihče drugi ne more peti. Živimo tudi mi čisto, nedolžno, da pridemo enkrat v tisto srečno družbo! Ali ne bo to lepo?

V. Sv. Janeza apostolsko delovanje.

Po prihodu sv. Duha, prvo binkoštno nedeljo, je ostal sv. Janez skoro gotovo do smrti preblazene Device Marije v Jeruzalemu in učil po Judeji in Samariji s sv. Petrom vred. Po smrti Gospodove Matere je pa zapustil sv. Janez Jeruzalem, zapustil je nehvaležno judovsko ljudstvo, ki se je branilo edinozveličavne Jezusove vere, in se je podal med pogane, med nevernike, da tam vžge luč Jezusovega nauka. Središče njegovega delovanja je mesto Efez v Mali Aziji.

Kakor drugi apostoli je moral tudi sv. Janez trpeti preganjanje in muke za sv. vero. Hudobni rimski cesarji, ki so preganjali vse Kristusu zveste, so preganjali tudi sv. Janeza.

Cerkveni pisatelj Tertulijan pripoveduje, da je rimski cesar Domicijan ukazal sv. Janeza v Rim pripeljati in v kotel vrelega olja vreči. Toda Bog čuje nad svojimi in ne pusti, da bi sovražnik njegovega sv. imena zmagoval nad njegovimi služabniki. Sv. Janez pride iz kotla zdrav in pomlajen, da so se vsi čudili. Da je bil hudobni cesar jezen, ker ni mogel božjemu služabniku škodovati, si lahko sami mislite. Sv. Janeza ukaže pregnati na otok Patem, češ naj živi tam v samoti, kjer ne more oznanjati novega evangelija. A človek obrača, Bog pa obrne. Domicijan umrje, njegov naslednik

prekliče obsodbo in sv. Janez se je smel zopet vrniti k svojim ovčicam v Efez.

V spomin, da so sv. Janeza vrgli v kotel vrelega olja praznuje sv. cerkev še sedaj dné 6. maja praznik sv. Janeza Evangelista pred latinskimi vrati, kjer se je baje to zgodilo.

Omenja se tudi neki čudež iz življenja sv. Janeza, ki ga hočem tu spovedati.

Sovražniki sv. Janeza so sklenili, da ga hočejo umoriti. Pôvabijo ga v neko hišo in mu ponudijo vina, v katero so primešali strupa; češ če to izpije, mora umreti. Sv. Janez pa blagoslovi vino in — iz kupice prileze grda strupena kača. Zato vidite večkrat naslikanega sv. Janeza s kelihom v roki, iz katerega se vije kača. Sv. cerkev na dan sv. Janeza prav v ta spomin blagoslavlja vino v ta namen, da bi vino tudi nam ne škodovalo kakor ni sv. Janezu. To vino imenujejo šentjanževec.

Sv. Janez ni samo z živo besedo oznanoval Jezusovega nauka; od njega imamo tudi več spisov. On je evangelist, učenik in prerok novega zakona. Gotovo je vsem znan njegov evangelij. Ker so takrat nastopali že razni krivi učeniiki, ki so nauke sv. vere po svoje zavijali in pačili, so ga prosili azijski škofje, naj on pokaže pravi nauk. In to je sv. Janez storil s svojim evangelijem. Napisal je razen tega še tri apostolska pisma in skrivno raz-

odenje. Skrivno razodenje je dobil sv. Janez na otoku Patem. Ta njegova preroška knjiga je zelo težko umljiva.

Tudi vi, dragi moji, postanete prav lahko apostoli. Ni vam treba iti med pogane, med nevernike, med divjake. Vsak je lahko apostol v svoji domači fari, v svoji domači vasi, da, celo v svoji domači hiši. In še tu vam ni treba pridigati in oznanovati sv. evangelija; to delata samo gospod župnik in gospod kaplan.

Kako pa naj postanemo apostoli? Odgovor je kratek: Apostoli postanete lahko s svojim lepim in vzglednim življenjem. Kdor se lepo in spodobno obnaša doma, na potu, v šoli in v cerkvi, tisti je pravi apostol svojega kraja. Zato imate prilike dovolj.

Koliko pride ljudi v cerkev, ki se obnašajo tako, kakor ne bi bilo notri našega ljubega Jezusa! Mnogi ne vpognejo kolena pred Najsvetejšim, mnogi ne molijo v cerkvi, mnogi se pogovarjajo, mnogi se ozirajo po cerkvi, se smejejo, menjavajo podobice, mnogi se celo — kar je jako žalostno — pretepajo in suvajo in prerivajo v cerkvi.

Za take ljudi, za odrasle in otroke, bodite vi apostoli, takim pokažite, kako pride dober otrok v cerkev. Tem pokažite, kako se poklekne ali prikloni pred Najsvetejšim, tu podučite, da se mora v cerkvi lepo s sklenjenima rokama moliti, da se

mora gledati le proti oltarju. Pokazali jim boste pa to s svojim vzgledom.

Besede mičejo, vzgledi pa vlečejo. Tako govori pregovor in res je, kar govori. Vsak vzgled vleče, zlasti vzgled dobrega otroka. Če bodo ljudje vas videli, da lepo molite, da lepo klečite, koliko rajši bodo tudi sami izkazovali Bogu dolžno čast. Lepo je gledati, če se ljudje v cerkvi spodobno obnašajo; a najlepši je še pogled na otroka, ki kleči pred svojim Bogom, ki sklepa pred njim svoje drobčkane ročice k molitvi. Tak otrok je živ angelček.

Vidite, tako lahko postanete vsi apostoli Jezusovi.

VI. Sv. Janez in mladenič.

Že stari cerkveni pisatelji pripovedujejo tole dogodbo iz življenja sv. Janeza. Lepa je, zato jo hočem tudi vam povedati. Lep je nauk, ki se ga učimo iz nje in ki se glasi: *Božje usmiljenje je neskončno.*

Torej začnimo!

Ko je sv. Janez bival v mestu Efezu, je hodil večkrat nadzorovat svoje vernike. Enkrat zagleda na svojem apostolskem potovanju lepega mladeniča. Bil je pa mladenič pogan. Sv. Janez sklene njegovo dušo rešiti, zato ga izroči nekemu škofu, da ga v krščanski veri pouči. Skrbno mu naroča svojemu služabniku: „Vpričo Jezusa Kristusa in

cele njegove cerkve ti izročam tega mladeniča, da posebno zanj skrbiš." Škof vzame mladeniča k sebi, skrbno ga uči, krsti in birmo. Mladenič se lepo obnaša. Dobri škof misli, da se lahko zanese nanj, zato ne čuje več nad njim tako ostro. Mladenič zabrede v slabe družbe. Tam zapravi svojo nedolžnost. Strah božji ga zapusti. Pri svojih hudobnih tovariših ostaja po delj časa, postane tat, ubijavec, razbojnik in slednjič celo glavar razbojnikov.

Ob neki priliki pride sv. Janez zopet v tisti kraj po svojih opravilih, gre k škofu in tirja onega mladeniča, rekoč: „Škof, daj mi izročeno blago, katero sva ti z Gospodom zaupala: mladeniča, dušo njegovo hočem.“ Žalostno odgovori škof: „Umrl je.“ „Kako pa je umrl?“ povpraša naglo sv. Janez. „Dušne smrti je umrl; glavar razbojnikov je tam-le v oni-le gori,“ odgovori škof z otožnim glasom in pokaže na bližnjo goro. Solze zalijo obličje dobrega sv. Janeza: „Oh, slabemu varuhu sem izročil mladeniča, dušo svojega brata,“ govori sv. Janez škofu. „Hitro mi dajte konja in človeka, ki me popelje k njemu med razbojnike.“

Kolikor more, hiti ljubeznivi starček za izgubljeno ovčico v goro, kamor so mu pokazali. Srečno prijezdi do bivališča razbojnikov. Stražnik ga ustavi. Sv. Janez mu reče, da želi govoriti z glavarjem. Pelje ga k njemu. Z orožjem v roki

ga pričakuje glavar, a ko zagleda sv. Janeza, mu vpade pogum in beži, kolikor more. Sv. Janez hiti za njim in ga milo kliče: „Moj sin, kaj bežiš pred svojim starim očetom? Usmili se mojih sivih las, nikar se ne boj! Še ti je odprto upanje na zveličanje. Jaz sem ti porok pri Jezusu, za te hočem prositi, tudi življenje hočem dati za te, kakor ga je dal Jezus. Počakaj, upaj; Jezus me pošilja po te.“

Te ljubeznive besede omehčajo mladeniču srce. Obstoji, proč vrže orožje, pade pred sv. Janeza in zakriva pred njim svojo desno roko, s katero je že toliko hudega storil. Sv. starček ga objame in otira solze kesanja, ki zalivajo oči zapeljanega tolovaja. Nazaj med vernike pelje izgubljeno ovčico. Poučuje ga, moli z njim in se posti, dokler ga popolnoma ne spreobrne in poboljša. Mladenič postane zopet krotka ovčica Jezusa Kristusa in je vsem vernikom živ zgled prave pokore.

Ali ni res ganljiva ta dogodbica? Saj nam kaže sv. Janeza v vsi ljubeznivosti, saj nam kaže, da sv. Janez tudi tako dela kakor uči. On ljubi svojega bližnjega, srčno skrbi za njegovo večno srečo, zato hiti za njim celo v najbolj nevarne kraje, celo med roparje. Vse težave premaga, vse bridkosti prenese samo iz ljubezni do bližnjega. Zares vzor prave ljubezni!

VII. Smrt sv. Janeza.

Bilo je ob Galilejskem morju. Sv. Petra izvoli Jezus za vidnega poglavarja sv. cerkve, za svojega namestnika. Obenem mu pove, kako bo umrl. Sv. Peter postane radoveden, zato popraša Jezusa, kaj se bo zgodilo s sv. Janezom. „Gospod, kaj pa ta?“ Tako povprašuje Gospoda in kaže na sv. Janeza; češ, kaj bo pa s tem, ki ga ljubiš? Jezus mu odgovori: „Hočem, da tako ostane, dokler ne pridem; kaj tebi za to? Ti pojdi za menoj.“

Tedaj so začeli učenci sumiti, da sv. Janez ne bo umrl. Zato sv. Janez sam pojasnjuje te Gospodove besede, ko pravi: „Pa Jezus ni rekel: Ne umrje; ampak: Hočem, da tako ostane dokler ne pridem, kaj tebi za to?“

Jezus je torej sv. Janezu nekako napovedal, kako bo umrl. Ostal bo tako, ne bo umrl mučeniške smrti kakor sv. Peter.

In tako se je tudi zgodilo. Sv. Peter je umrl na križu, vsi drugi apostoli so umrli mučeniške smrti, edino le sv. Janez ne. Sicer so tudi njega preganjali sovražniki, sicer je tudi on trpel mučeniške muke, a umrl ni za mukami. Do poznih sivih let je vladal svojo čedo v Mali Aziji, do svoje starosti je stoloval v Efezu. Okrog l. 100 po Kr. je v Efezu zatisnil svoje trudne oči in šel uživat večno srečo.

Sv. Janez sedaj že dolgo časa uživa nebeško veselje, katero je tako lepo popisal v skrivnem razodenju. Poslušajmo njegove besede: „Glej, bivališče Boga z ljudmi (nebesa), in prebival bo z njimi. In oni bodo njegovo ljudstvo, in Bog sam, njih Bog, bo z njimi. *In Bog bo obrisal vse solze z njih oči, in smrti ne bo več; tudi ne bo več žalovanja, ne joka, ne bolečine, ker poprejšnje je minilo*“. (Skr. raz. XXI, 3, 4.). Ali drugo mesto, kjer govori tako-le: „In (njegovi služabniki) bodo gledali njegovo obličje; in njegovo ime bo na njih čelih. In noči ne bo več; in ne bodo potrebovali ne svetlobe ne svetila, ne svetlobe solnca, ker jih bo Bog razsvetljeval, in kraljevali bodo na veke“. (Skr. raz. XXII, 4. 5.)

Lepo je v nebesih. Zato sklenimo trdno, da si hočemo priboriti nebesa, naj velja, kar hoče. — Sv. Tomaža Akvinskega je nekoč prašala sestra, kaj mora storiti, da bo prišla v nebesa. Svetnik ji kratko in odločno odgovori: „*Če hočeš, pa pojdeš!*“ — To govorim tudi jaz tebi, draga mladina: „*Če hočeš, pa pojdeš!*“ Treba ti je samo dobre volje. *Kdor ima dobro in trdno voljo delati le dobro, bo tudi res tako delal.*

Torej, bratje moji, pokažimo dobro voljo, delajmo dobro! Bog vsevedni bo razlil na nas svoj blagoslov, da ne omagamo, pokazal nam bo vzore, katerih se držimo, da dosežemo svoj večni namen.

Ti sv. Janez pa, ti vzor ljubezni do Boga in do bližnjega, ti deviški vzor angelske čistosti, razsvetluj nam temno pot življenja, podžigaj v naših srcih plamen goreče ljubezni do Boga in do brata, čuvaj naša nedolžna srca, kadar nam preti sovražnik. Ti skrbni varuh brezmadežne Device Marije, daj, da bomo vedno vdani otroci nebeške Matere, daj, da bomo pod njeno zastavo srečno živeli, daj, da tudi nam veljajo besede:

Kdor otrok je zvest Marije,
Smrti naj se ne boji.
Luč nebeška mu zasije,
Ko ugasnejo oči.

Kazalo.

	Stran
Uvod	3
I. Jezusov učenec	7
II. Učenec ljubezni	9
III. Kaj je sv. Janez sovražil?	15
IV. Trpljenje, smrt in vstajenje Gospodovo pa sv. Janez	17
V. Sv. Janeza apostolsko delovanje	21
VI. Sv. Janez in mladenič	24
VII. Smrt sv. Janeza	27

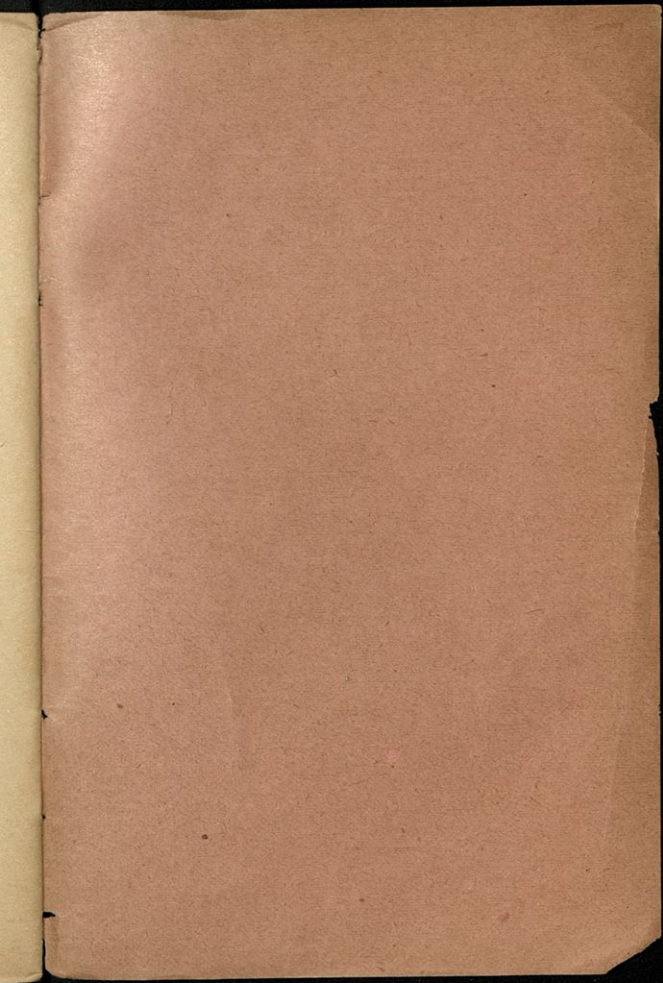

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIČNICA

00000487456

V zalogi „Krščanskega Detoljuba“
so izšli pod naslovom: „**Kako ti je ime?**“ ali
vzorno življenje naših priprošnji-
kov v nebesih“:

I. Sv. Anton Padovanski .	cena	12	vin.
II. Sveti Jožef	„	16	„
III. Sv. Frančišek Asiški .	„	12	„
IV. Sv. Frančišek Saleški .	„	10	„
V. Sv. Roza Limanska .	„	10	„
VI. Sv. Neža	„	10	„
VII. Sv. Marija Magdalena	„	10	„
VIII. Sv. Janez Evangelist .	„	10	„

